

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 4.— Núm. 157.— Diumenge 9 d'Agost de 1903.

LO QUE VOLÈM

«Volèm la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volèm Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi a la organizació interior de nostra terra: volèm que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia ls pleys y causas: volèm ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volèm, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Papam habemus

L'Església catòlica està d'enhonorabona: després del dol que va portar la mort del gloriós Papa Lleó XIII, ha succeït l'alegria per l'exaltació de Pio X.

La seguretat de que'l Vicari de Jesucrist ha de custodiar indefectiblement lo dipòsit de nostra fè, ha de conservar la puresa incorruptible de la moral cristiana y ha de guiar als pobles per la pràctica de las virtuts evangèliques, fa que l'elecció d'un Papa és consideri en tota la cristiandat com una festa joyosíssima, com un fet esplendorós y com una fetxa altamente gloriosa sens temor que la pertorbini, ni recels que la deslluixin, ni ombres que l'ensofqueixin.

En l'elecció d'un Príncep temporal se fan també grans festes, com és de ley y rahó que s'assin, però aquest fet resulta sempre pels pobles una incògnita que no està posada encara al descobert y un problema que s'ignora com s'arribarà a la solució. Un rey pot salvar o perdre a un Estat segons siguin las ideas que desenrotlli, los camins que segueixi y la marxa que emprengui; però un Papa no pot arruinar a l'Església, ni pot portar-la al precipici, perquè hi ha un poder sobrenatural que l'aguanta y una llum superior que l'ilumina, y'l mateix Papa està informat d'una gracia celestial que l'aixeca sobre tots los homes quan s'aixeca lo cel sobre la terra y'l fa inflexible en las funcions del seu ministeri.

Per això l'alegria que ocasiona un fet com lo que avuy celebra l'Església, no's troba en cap més acte de la vida pública de las nacions. Lo nom de Pio X vindrà a continuar las glorias de sos ilustres predecessors: aquest Papa continuarà sens dubte la llarga serie de varons apostòlics que han honrat ab una vida immaculada la Seu de St. Pere. Ab desgracia o ab fortuna en sa gestió pontificia ell complirà son dever sens forsa a la dreta ni a l'esquerra: los pobles escoltarán sa veu o la menyspreuarán, però Pio X, glorificat o martiritat, ab la vista fixa al cel ensenyará als pobles los camins de la salvació temporal y eterna.

L'elecció d'un Papa, fins considerant la cosa baix un punt de vista purament humà, ofereix tals garanties d'acert que no hi ha institució terrena que l'iguali; ni que sisquera de lluny pugui en manera alguna assemblar-s'hi.

La forma hereditaria, que al fi y al cap és l'única que consent la tradició monàrquica en l'ordre pràctic de la vida de las nacions, si no's vol viure en un estat de perturbació habitual, no deix de tenir també inconvenients molt grans; però l'Església per un conjunt de circumstancies molt especials pot practicar la forma electiva sens los formidables contratemps a que aquesta pràctica està exposada.

Si las rahons que abonan lo que acabem d'exposar no fossin per algú prou convincents, una gloriosíssima historia de dinou segles nos faria patent y manifesta aquesta veritat. La historia del Pontificat és l'istoria més brillant que ha vist lo género humà: allí s'hi veu la mà de Déu, que guia la nau de Pere y que la lliura de l'embarc de las onas de las passions humanes; tot passa, tot cau, tot s'acaba, però lo que may passa, ni cau, ni s'acaba, és l'Església que ha tingut a regir Pio X, cumplintse al crit de la lletra lo que va dir Jesucrist de que las portas de l'infern no podien prevaler jamay contra aquella Iglesia que volia edificar sobre'l més gloriós de tots los Apòstols, d'aquell, qual successor avuy honrem ab lo nom de Pio X.

La carta d'en Costa

«Son las aldeas y distritos rurales quienes se imponen y aplastan por el número a la ciudad; que no es el siglo XX quien tira del XII, sino que cada uno de ellos tira por su lado, dando como promedio ó resultante el siglo XV, que es la etapa de civilización en que, según notan los Sres. Moret, Silvela y otros, se encuentra todavía ó ha venido á caer otra vez el Estado español. Por accidentes ó exigencias históricas que no es ocasión de aquilatar ahora, el ejercicio de la soberanía se basó aquí en un criterio mecánico: «a cada español de tal edad, por el mero hecho de serlo, un voto»; así, matemáticamente, sin hacer cuenta con la capacidad, todos igual, lo mismo si han avanzado hasta el siglo XX que si se conquistaron en el XII, en el XIII ó en el XIV.»

Las paraulas que'ns serveixen de tema pera aquest article, fragment potser lo més sustancios de la carta de D. Joaquim Costa que tan rebombori ha mogut, són sens dubte la proba més palesa de l'impotencia y del descridit en que han caigut los procediments democràtics a l'us, ádhuc entre ls seus més entusiastas y prestigiosos propagandistas. Tals procediments, segons hem sentit predicar en tots los tons y en mil ocasions distintas, han de tindre per base y fonament únics, lo sufragi universal pur y simple. Lo sufragi restringit, lo sufragi universalisat o del vot plural, no són admissibles devant de la teoria democrática, tan ben sintetizada per un polítich belga, M. Paul Janson, al combatre la fórmula del vot plural establerta en son país, ab aquesta, en apariència, gráfica y aclaradora pregunta: «¿Ab quina rahó una categoria de ciutadans se reserva'l dret de constituir la representació nacional, y n'exclueix un'altra categoria?»

En Costa, lo republicà eminent que segons los diaris torna a fer tambolejar la quefatura d'en Salmerón, ha destruit d'una plomada las ilusions de molts espanyols y, lo que és més de sentir encara, lo fonament de la democracia, la font de la sobirania nacional. Enfront d'aquella pintura realíssima y vivent de l'Espanya del segle XII, que per medi del sufragi universal arrastra a l'Espanya del segle XX, cap valor tenen las sutilezas y ls sofismas del que'ns dels progressistas radicals belgas, que acabem de citar. La llástima és que lo mateix fa molts anys que prediquem los catalanistas, y per això sol, los que avuy aplaudeixen a Costa sense saber a bon segur per què ho fan, nos aplican lo calificatiu de clericals y reaccionaris. La llástima és que fa més de vint anys, Desjardins resumí la fórmula del vot únic en aquell principi: *La voluntat del número ha de prevaleix, fins en l'erro, sobre la voluntat de la minoria més inteligent*, y ningú l'ha escoltat ni n'ha tret cap ensenyansa.

Mes, deixant això apart, perquè en lo terror de la sociologia moderna, és una qüestió resolta pera tothom menys pera ls nostres republicans jacobins y pera alguns federals proudhonians, cal que examinem altres aspectes de las afirmacions d'en Costa. Val la pena, perquè'ns poden facilitar la tasca sempre enutjosa de conèixer las ideas que bul'en en lo cervell dels democratas espanyols y'l cas que pot ferse dels seus apassionats predicaments.

Del mateix Costa, per exemple, hauria d'extranarnos que aborris tantíssim l'Espanya del segle XII y's queixés de son predominí, quan ell ajudat dels filòsofs de principis de l'Estat moderna y dels segles XVII y XVIII, sinó directa, indirectament ne

ha cantat las excelencias. La passió que en Costa sent o sentia per las doctrinas colectivistas, lo portaren a estudiar en un llibre que és potser lo mellor que ha produit, totas aquellas institucions primitivas, escampadas pels indrets de las serralladas ibèricas, ahont per no haverhi arribat encara l'influencia de la civilisació, se conservan las costums en tota sa puresa y simplicitat y ab un regust francament comunista com lo de las societats que comensan a viure.

Si és aquesta l'Espanya a la que's refereix en Costa en sa carta, haurém de convindre en que té rahó. Mes, això mateix nos demostra que no havém de parlarli a n'aquesta Espanya primitiva, endormiscada y somnadora, d'ideals comunistas ni sisquera colectivistas, que són una regressió, un retorn més o menys ben disfressat als temps de barbarie y de despotisme. Al contrari: precisa que en lo cervell de la gent del segle XII, en l'ànima dels enjarrerits, s'hi vagin infiltrant las ideas que han portat a las nacions més cultas a son actual esplendor, ideas d'especialisació, de singularitat, de diversificació, de desenrotll de l'iniciativa privada y de respecte y garantia pera l'individu enfront de l'Estat: en una paraula, ideas d'individualisme sá, racional, exempt de tota tendencia egoista.

Perquè si'ns fixem bé en lo que passa, trobarém que la conducta de la Espanya primitiva que tant preocupa a n'en Costa, és ben lògica, ben racional y l'única possible donada la manera com se governa'l nostre país. Als que no tenen instrucció ni educació, als que d'una manera nominal se'ls ha lliurat de l'esclavatge de la terra, com d'una manera nominal també se'ls ha investit ab lo sufragi y altres drets, no se'ls pot exigir que de cop y volta tornin heroes, rebutjant lo que'ls convé pera practicar ab tota llealtat y puresa doctrinas y sistemes que no poden capir.

Los amos actuals de las nostras vilas y montanyas, són los que tenen a má lo medi de modificar los repartiments de consums y'l servey de quintas. Aquestas duas institucions que baldan al pobre pagés puig que l'una li roba'ls cabals y l'altra se li emporta'l fill estimat, los brassos que haurían de descansar, són los dos caps de l'eix ahont gira'l règim actual. Fan bé'ls qui s'ajupan a las exigencias del caciquisme, sobre tot quan no's té ni inteligencia ni medis pera combatrel. L'home viu de pá y d'afeccions: qui disposi d'aquest aliment, será sempre amo absolut, se'nyor de pobles y nacions.

Cal, donchs, que'l Sr. Costa y ls demés republicans de bona fè que desitjan regenerar l'Espanya, girin la vista vers altres indrets. En lloch de contribuir a la creació d'escuadras, d'afalagar l'exèrcit, de tolerar la contribució odiosa de consums, busquin un medi segur pera lliurar al poble de l'opressió que avuy l'anoreia. Y aquest medi no podrán trobarlo en altre lloch que en lo Regionalisme, veritable democracia, que no tolera esclavatges perquè respecta la llibertat dels individus y dels pobles, y garantiza son desenrotll y sa expansió.

Si aquí hi hagués serenitat, reflexió y, sobretot, cultura, faria temps que'ls pensadors espanyols s'hagueran adonat de que hi ha una Espanya del segle XX, formada pels autonomistas catalans, contra la que atentan inconscientment, llansantse al suicidi, no sols los governs sinó ls partits y ls homes que volen passar per avantsats. Lo Sr. Costa és dels qui més obligació té de veureho y de senyalarho franca y llealment. D'altra manera, no podrà sustraures de las responsabilitats que damunt seu caran lo dia de la desfeta, puig pera això fóra necessari que confessés que ell també perteneix a l'Espanya del segle XII, l'Espanya que no pensa, la que viu d'ensomnis, la que creu en-

carà que las malalties dels pobles se curan ab senzillas mudansas de noms y cambis de postura.

Lo que son las vagas

Opinions d'un obrer

Passa a Espanya com a n'aquellas mainadas febles que totas las malalties se'ls encomanan. No hi ha hagut epidemia ni calamitat que no passés per Espanya, comensant pel cólera y la febre groga y acabant pels toreros y'l flamenquisme. Aquí, si's tracta d'homes de govern, no més hem tingut estadistas d'estar per casa y economistas d'anar a captar. En quant a guerras n'hem tingut pera tots los gustos, tant civils com religioses, y de las internacionals no cal parlarne, puig no hi ha hagut conquistador que no posés los ulls—y las grapas—sobre aquesta mísera nació. ¿Què més? si fins lo descubrimient de las Américas que vá ésser una font de riquesas y un esplayment comercial pera tots los pobles, ha sigut la calamitat més gran que ha caigut demunt d'aquest país clàssich de las calamitats; y com si tot això no fos prou, han vingut las vagas a acabar d'aterorar lo poch que quedava de vida a n'aquest pobre país que sembla que estiga empenyat en deixar petita la fúnebra predicació d'en Salisburys.

Sembla que qualsevol altre país era terrenó més indicat que'l d'Espanya pera arrelarhi las vagas. La Fransa, país tradicionalment revolucionari; l'Alemania, patria del socialisme; Inglaterra, patria de l'industria moderna, de la maquinaria y fins de las vagas; en totas hi havia més motius pera que aquestas hi prenguessin més peu que a Espanya y no obstant totas s'han sapigut lliurar mellor que nosaltres.

Inglaterra fou la que primer se vá veure agitada per las convulsions vauquistas, però ab tal furor, que en 1813 sigueren condemnats a mort 18 dels principals agitadors per dita causa; però prompte compregué aquell Govern, que no era'l de las represions lo mellor camí pera curar aquest mal y en 1824 eran autorizadas las *Trades Unions* y las *Trade Society*, que van fer que fossin tractadas en plena llum las qüestions socials que fins allavors ho havían sigut en secret, disminuint per medi de l'lliure discussió una bona part de l'enverinament que tenian. Per altra part, lo poble anglès, dotat d'un esperit eminentment pràctic y veient que las vagas posavan en perill la seva hegemonia industrial, perquè obrían las portas a la competència de las manufacturas y dels obrers estrangers, procuraren evitar aquest perill aprofitant l'ocasió de l'exposició Londonesa (1862) en que'l Govern francès hi enviava una porció d'obrers pera completar sos coneixements tècnics, convidantlos a una reunió en la *Taberna dels Francmasons* y allí sentaren las bases del pacte internacional, per quina virtut se posaren d'acort los obrers inglesos y ls estrangers pera l'organización de societats de resistència combinadas d'un tal modo, que l'obrer anglès ja no vá tenir de temer més la competència de sos companys del continent.

Però ab això no n'hi havia prou, y dos anys després, lo 28 de desembre del 64, establien en lo meeting de St. Martin-Hall, lo reglament interi de l'«Associació Internacional», que ab lo lema de *Veritat, Moralitat y Justicia*, s'estengué rápidamente per tot lo món, adoptant la vaga com un de sos principals medis de combat, y que sigué més tard, en 1871, objecte de pànich per totas las nacions ab motiu dels aconteixements de París, ahont tanta sanch s'hi vessá. D'aquesta manera, no sols varen lograr los inglesos estendre la lleu de las vagas entre las nacions que haurían pogut ésser sas competidoras, sinó

que, dotats d'un superior instint de conservació, han sapigut reduirlas a casa seva a sa més mínima expressió, de manera, que sent lo país més industrial del món, és lo que té menys vagas, malgrat (y pot ser això n'és causa) hostatjar en son si'ls principals comités y centres directius del moviment universal obrer en sas diferents escolas; sent digne de notar-se que en las relativament escasas vagas que hi esclatan, casi sempre obtenen la victoria ls obrers, lo qual s'atribueix a que allí no acordan aquells las vagas engreits per la forsa de llurs associacions, sinó aconsellats per la forsa de la rahó, molt diferentment de lo que passa aquí, que quan una societat té unas quantas mils pessetas, en tot troba motius de vaga.

Las vagas que deuen la seva existencia legal a la llibertat del treball, fundantse en lo dret que té tot individu de treballar o deixar de treballar, segons li convingui, han esdevingut las primeras enemigas d'aquesta llibertat, puig ja és sabut que aquí no hi ha vaga petita ni grossa que no vagi acompanyada de las més grans coaccions, y que ja no és la majoria que s'imposa a la minoria, sinó molt al revés, haventse arribat aquí fins a l'extrèm de declarar-se en vaga una fábrica perquè a l'anar a entrar los treballadors, s'han trobat dos tauls a la porta que'ls han impedit entrar, dient que s'havia acordat la vaga, venintse a atinar, al cap d'algunas setmanas d'estar parats, en que ningú sabia per què vagavan y ni tan sols perteneixian a l'ofici'ls individus que formaren la comissió de paro.

Ha arribat tan per amunt l'abus que's vé fent de las vagas y són tan evidents y aterradors los perjudicis que a tothom ocasionan, que crech que no està lluny lo dia en que'ls mateixos treballadors demanarém, en nom de la llibertat del treball, que's reglamentin las vagas, com se ha reglamentat l'ús d'armas y d'explosius, que fentsen un ús honrat, poden ser molt útils, però que en mans de certas personas, esdevenen instruments criminals.

AGUSTÍ ALBERTÍ.

(De *La Veu de Catalunya*.)

La vaga general

Lo bon sentit de la classe treballadora de Barcelona s'imposá'l passat dilluns, y la vaga general ideada pels anarquistas y atiada per certs republicans per allò de *a rio revuelto*, fracassá per complet.

La desbandada que a n'aquest intent de vaga ha seguit, és ben remarkable. Los obrers explotats fins avuy per falsos redemptors, se redressan. Indubtablement, que'ls qui aprofitaren son enlluernament en las passadas eleccions, han de mostrarse en los actuals moments ben poch satisfets de la seva obra.

Per això creyem convenient reproduir lo que deya l'ilustrat corresponent X, de nostre confrare *La Renaixensa* en sa carta del diumenge passat. Pensém que no's pot tocar ab més acert y més oportunitat aquesta qüestió. Deya aixís:

«Y enfront del paro general de treballadors, que aquesta vegada revesteix aspecte polítich, ¿què hi diuen los republicans? Perquè no hi ha que anar ab rodeigs y mitjas tintas: si demés realisa'l paro aquell, sense que per ferho s'aleguin motius relacionats ab la lluita entre'l capital y'l treball, si no més se tracta d'obligar al Govern a posar en llibertat als presos en ocasió de las vagas de aquests darrers temps, lo fet és un acte polítich y ostensiblement revolucionari d'acció. Y en aquest cas los republicans que predicen com a dret permanent l'insurrecció contra'ls poders opressors, ¿què fan? ¿Apoyan o no apoyan als vauquistas?»

Perquè no és prou que diguin que en Lerroux y crech que també en

ORFEBRERIA RELIGIOSA

DE LA ANTIGA FÀBRICA de SEDERIAS Y TALLER de BRODATS DE

Fills de Miquel Guí BARCELONA

Artística pera Salóns en Bronzo

Bronzo-Or

Plata Santamaría

de la casa

R. y A. Santamaría BARCELONA

Teléfono, 42

Teléfono, 42

RAMBLA DE S. JUAN N.º 48

ORNAMENTS D'IGLESIA

Junyó han visitat una o més vegades al quefe del Govern per indurlo a decretar l'amnistia a favor dels presos. Cal apropar o desaprobar l'actitut que en aquesta qüestió han adoptat las societats obreras federadas de Barcelona y otras ciutats; si están o no conformes ab los procediments de que en los meetings de treballadors s'ha parlat aquests darrers días. Y aquí de l'apuro en que'ls republicans se troban. ¿Còm no parla en Salmerón, lo quefe suprém revestit de facultats omnímodas?

Ja comensan a tocar los resultats de la seva política; ja'ls surt enfóra'l mal de dins. L'agombolament absurd d'elements antitètics que feren en lo que ells, no sabent com calificarla, ne diuen memorable Assamblea del 25 de Mars, los té poch menys que muts y lligats de mans y brassos. Donchs que's creyan los republicans moderats, los Salmerón, los Muro, Azcárate y demés, que'ls obrers que en las darreras eleccions per diputats a Corts los ajudaren, atrets per las prédicas d'en Lerroux de que la República no és més que un pas a la destrucció del règim capitalista, que's creyan que'ls anarquistas no s'havien d'aprofitar de l'agitació promoguda pels republicans, per fer surar revolucions de carácter francament revolucionari, o mellor diré, sediciós?

Molta ignoscencia suposaria que tal haguessin arribat a creure. Y com no ho han cregut may, aquí tenim als republicans, ministerials, o poch se'n manca, en la qüestió de la vaga de carácter polítich. No poden posarse al costat dels treballadors que tractan d'obindre per la forsa lo que sols graciosament pot concedir tot Govern. Si lo contrari fessin, podria en Salmerón parlar de l'elemento aquell que li ha de portar la República ab una safata de plata, y en Costa podria confiar ab l'ajuda de la massa neutra! Però no fentho, poden també'ls republicans confiar ab l'apoye de las classes treballadoras en las vinentas eleccions municipals, que's quedarán ab las ganas? Los anarquistas no deixarán de treure partit del cas actual y de nou practicarán la abstención y ab doble motiu dirán dels republicans lo que n'han dit sempre.»

La qüestió del Francolí

Es necessari donar la veu d'alerta a tots los pagesos que de temps inmemorial aprofitan las aigües del Francolí pera'l rego de las sevas hortas. La no concessió o concessió a l'Ajuntament de Reus de las que sollicita, presas més amunt del molí de la Granja, pera l'abastiment de dita població, és una qüestió de vida o mort per tota una comarca que avuy és fértil y productiva, mercès a aquellas aigües benefactoras y als treballs titànichs verificats per una sèrie de generacions que ab un verdader amor al treball y a l'ensemps al progrés, han convertit aquells camps pobres y estèrils, en fonts de producció importantissimas y que són sens dubte la principal riquesa del nostre camp.

Dóna pena lo pensar tan sols en lo que seria aquesta comarca si arribessin a mancar las aigües del Francolí. Avuy ha pogut fer frente a calamitats tan grans com l'invasió filoxèri-

ca, gracias als productes de las hortas. Avuy és una comarca pobladíssima; en un jorn de festa las campanas d'un vilatge se senten de l'altre. Si aqueix poble per comptes de veure recompensats los seus esforços, que verdaders esforços són lo regar las sevas terras de l'aigua d'un riu que quasi sempre está sech, vegés que li prenen lo darrer que li queda deixantlo a la miseria, no tindria altre remey que emigrar en busca de la vida, deixant despoblat un país que a las horas quedaria pobre y miserable.

Si Reus necessita aigües pera'l seu abastiment, pot anarlas a buscar per altres indrets que prou las trobará sense perjudicar interessos creats de molts segles, sense necessitat de arruinar y sembrar la pobresa en tota una comarca de quina actual riquesa ella és la primera de tocarne'ls bons resultats. Los noranta quatre litres per segón que l'Ajuntament de aquella ciutat sollicita, representa una cantitat d'aigua que ni las ciutats més ben administradas d'Europa y que més ben proveídas están d'aqueix líquid tan indispensable, han tingut may. Segón lo cens últim tocaria per cada habitant, sense comptar l'aigua que avuy surteix la població, dos hectòlitres y mitj, y aqueixa abundancia innecesaria per forsa tindria de desesparar als nostres pagesos, que veurien al mateix temps que'ls seus camps herms y sechs, las terras dels encontorns de Reus convertidas en rialleras arbredas y jardins.

Es absolutament precis que'ls pobles que pot afectar la concessió se preocupin molt en la defensa de llurs interessos. Lo mateix per Tarragona, que per Constantí, Poble, Morell, Rourell, Masó, Perafort, Vallmoll y Garidells, és una qüestió trascendentíssima. Es precis que deixinde banda tota mena de diferencias y se uneixin en la defensa de lo que'ls representa l'única riquesa. Lo nostre Ajuntament podria convocar a una reunió a tots los municipis de la conca del Francolí a fi de no sols oposarse a la concessió que demana lo Ajuntament de Reus sino pera posarse d'acort y pendre las midas necessarias pera fer respectar per sempre los seus drets lo dia que pretengui atacarlos un tercer. Sols ab l'unió de tots los interessats en la qüestió pot assegurarse la possessió de las aigües per los que de temps antiquissims han vingut usantlas y disfrutantlas.

Per ara nos limitèm a avisar als nostres pagesos pera que ab valentia fassin prevaldre'ls seus drets innegables; mes si l'assumpto ho requereix, nos hi ocuparèm ab tota l'extensió y estudi.

R.

Riberenca

A l'eixida del poble, qui va cap a Alboral, a l'última casa de la dreta, hi está Miquel-Joan, treballador que entre la miqueta de terra que té y'ls jornalets que li guanyan los fills, viu alegre, plé de salut y' l cercol curullat de pá.

Frenté per frente hi está'l Cubano, pagés rich en propietats, però un infelís que may ha pogut entendre que quinze pessetas fan tres duros.

Los dos veins se corren bé, y Miquel-Joan may deix passar l'ocasió d'estirar la llengua al Cubano, que ja de si la té prou llarga, per ferse petar una rialla, perquè, com diu ell: las riallas no atipan però engeixan.

Al vespre, quan després de sopar baixan tots a la fresca, és cosa de sentirlos.

—Ja heu venut lo tocino? Cubano, preguntali Miquel-Joan.

—Si, home, este mati.

—Y què? ha pesat?

—No molt; diu que faltavan tres lliuras y dos kilos per valer 78 duros.

Vritat, Rosa?

—Però, home, calla eixa boca y no blasfemes, tot lo dia que pedrico lo mateix: 78 carniceres y 2 terces y dixals kilos que'l dimoni'ls ha portat perquè'm fassas tornar boja.

Y'l Cubano calla'l temps just d'encendre un cigarro y pregunta a Miquel-Joan:

—Es vritat que pel riu anirà un bafort.

—Y tan com ho és, coco Cubano, ja conech jo qui l'ha vist.

—Y anirà riu amunt sense veles ni tirar la cègola?

—Van pel foch, home, salta la seva dòna; ja t'ho ha dit lo xicot sopant.

Vesten a gitar que demà hi ha matines. Cinteta, apanyali'l llum.

—Coco Cubano: lo malespirt que portan dintre, me cremen si jo hi muntava, ¿me caso'n P'ou!—li diu Peret, xicot de Miquel-Joan, més viu que una centella.

—Que calles, mocós, li diu sa mare.

—Déu nos dó bona nit, diu lo Cubano, agafant lo llum de darrera de la porta y anantsen cap a dormir.

—Bona nit—li responen tots.

Passa tot seguit lo Chaparro ab un remadet que porta a tancar.

—Que feu—diu.

—Ací estam—responenli los veins y tot seguit l'ascómet Peret cridentli:

—Coco Chaparro, quan riden los crestóns me guardareu un borrego.

—Una fuetada't guardareu, Vichac.

—Estau molt cremat, coco Urris ¿quants coralets s'heu minjat avuy?

—¿Que calles, condagnació!—li diu sa mare.

—Vinem aci y que no't sente, afegeix son pare.

—¿Me caso'n l'ou! ¿Voleu que siga mut? Mirau, ara ve'l coco Vitxos.

—¿Pus xic calla!—li diu son pare arrimantli un bon carxot que ell evita acótxant lo cap.

—No os cal corre tan, coco Vitxos, pera fer tart,—diuli Peret al coco Quico, vellet de 70 anys, que ab una canya al coll passada per las ansas d'una sanalla, s'acosta arrossegant los peus y moventlos molt depressa y ab passets curts.

—¿Ah! Peruxes! sempre t'en burles de mí, dixta que pugas contar los anys que jo porto.

—Dixaulo, coco Quico, que és un desvergonyat. Passa pa ca dal, a dormir.

—¿Guay, pus jo no tinc són!

—No tins són y demà no hi ha qui't fassa llevar, ves, baixa la gargola que beurèm.

Y brincant per entre son pare y sa mare que seuen al brancal de la porta, vá a fer lo que li manan.

—¿Que feu, consogra?—pregunta a la tia Rosa lo coco Quico, puig té una filla casada ab un xic de la casa.

—Pus mira, passar vetlla y fer són. Vens molt tart.

—Si; m'he dexat a Pepe y a la Maria-Teresa a la cenya y jo me'n vaig pa ca casa a descansar.

—Vaigue, bona són—li diu la tia Rosa.

—Bona nit que tingau tots, Miquel-Joan, Manuela, Cinteta... y Peruxes ahont és que'n sento?

—Ací estich, coco Vitxos, ¿que'm voleu fer hereu?—diuli Peret que ha passat altra vegada per entremitj de sos pares, poch a poquet, per evitar algún carxot.

—¿Ah, plagota!—diuli lo vellet, y ranc, ranc, ranc, se'n vá, arrossegant los peus y moventlos depresseta, ab passets curts, ab la canya al coll y la sanalla; se'n vá, enfonsantse dins la foscor de l'ombra de las casas, com vá enfonsantse sa vida dins de l'eternitat.

—Porta la gargola que beurèm—diu son pare a Peret.

—¿Me caso'n l'ou!—li respón—dixau que minjem alguna cosa. Tia Rosa, no teniu cap escarapel-la que tastariam la mel que heu crestat.

—Has vist desvergonyat, ¿condagnació! Vinem aci que't tiro de quatre—li respón sa mare.

—Dixaulo, tia Manuela, diu rient la tia Rosa, y molta rahó que té Peret. Ves, Cinteta, baixa escarapel-les y enmèlelas bé.

—Dixam vindre, Cinteta, que't faré llum y tombaré las escarapel-les mentres tú hi tires la mel.

—¿Poca vergonya!—diu son pare; no'n feu cas, tia Rosa. Vinem aci.

—¿Guay!—diu la tia Rosa.—¿Ha fet res de mal? Anau, anau, que després veurèm; ves Peret, que la Cinta no tinga por.

—Anam, Cinteta, que'l primer que agarro me'l minjo.

Y murmurant los pares y rient la tia Rosa, ab lo llum Peret y escomentlo la Cinteta escalap-les ab mel que han de fer més bona l'aigua crua de la gargola.

Baixan tot seguit la Cinta y Peret, mes ara no ha volgut lo baylet lo llum, sino que ab dos mans porta un plat gran curullat d'unas escarapel-las rossas com un fil d'or, primetas que mirantlas se trencan, suant mel que cau a regueróns untant las mans de Peruxes.

—Mirau, mare—diu deixant la plàtara y llepantse'ls dits—després direu que no'm rento.

—Puerco, atánsat que mereixes mes...

—Mes escarapel-les?—pus assò és cosa de la tia Rosa que'm darà las que ella vulga.

—Que feu?—diu un jove que passa.

—Ací estam.

—Aho vas tan tart, Batiste, li pregunta la tia Rosa.

—Pa ca fora.

—Ben fet.

—Batiste—li crida Peruxes tot llepantse'ls dits—¿què fa quan plou?

—Mer...

—Béutela—li crida Perico—al mateix temps que ressona'l ¡plaf! d'un carxot de son pare.

—Fort—diu sa mare—pa ca dormir, condagnació!

JOAQUIM PANADÉS.

Comentaris

Preparéu la bossa

Lo Sr. Villaverde s'ha deixat confesar per un periodista de Madrid y de pé a pá li ha explicat la política econòmica que's proposa seguir pera arribar a la suspirada regeneració nacional.

Lo país—diu Villaverde—necessita que's realisi la gran obra econòmica, y jo vull projectarla per parts pera que no s'esfumi tot quedant en projecte.

Aquesta gran obra econòmica, en Villaverde la divideix en dos grupos: un que comprén lo mellorament del cambi, la mellora de la tributació, l'impost sobre'ls alcohols, la contribució sobre la riquesa mobiliaria etzètera etz. L'altre grupo compendrà los tractats de comers.

Por el momento ya hay bastante con esto. Si, Sr. Villaverde, n'hi ha bastante y fins podriam dir massa, perquè si tota la seva gran obra econòmica consisteix en això, Déu tingui pietat de las nostras pobres butxacas: quedarán més escanyolidas que un escanyat de llet. Vegin, sino, com tot se resol demanant quartos.

Mellorament del cambi.—Ja recordaràn que aquest important problema's resol fent un parell d'emprèstitos or (194 milions) y creant una oficina de cambi. Total un nou gasto, un altre gep y més interessos a pagar.

Mellora de la tributació.—Això ja no cal que'ls hi expliquem lo que vol dir: uns quants toms més a la caragola pera que ragi l'última gota que és lo mateix que dir, l'última pesseta.

Impost sobre'ls alcohols.—Una nova contribució bàrbarament exagerada, que reventarà als agricultors, als fabricants y a tothom.

Contribució sobre la riquesa mobiliaria.—Com si'n tinguessim pocas encara una altra contribució.

Aquí tenen tot lo gran plan econòmic d'en Villaverde, que com veurán consisteix exclusivament en fer diners d'una manera o altra y costi lo que costi, esquilmant al contribuent. De distribuir bé'ls gastos, que és per ahont deuran comensar, no se'n preocupan. ¡Y d'això'n diuen regeneració econòmica!

Fins aquí'l primer grupo. Lo segón inclou los tractats de comers, dels que no se'n pot dir res, perquè tot lo que's fassi té carácter de reservat. Bueno, respectem la reserva y preparem nos a rebre ab un consumatum est.

Un altre impost segueix dient en Villaverde—hi ha que reformar pera satisfer a l'opinió: lo de consums que és precis anar modificant fins arribar a que'ls demés impostos l'absorveixen; però... això déu aplassarse fins al presupost de 1905, puig pera l'any que vé ja tenim prou feina.

Primer afueixeu los quartos, déu pensar en Villaverde, y l'any que vé ja'n parlarèm d'això dels consums o més ben dit ja'n parlarèm ab lo govern que hi hagi allavors, que no seré pas jo segurament.

Vaja, aquesta gent nos está prenent lo pel de mala manera.

IMPRESIONS D'ART

Lo pròlech

Fá poch días que'l llorejat pintor a l'ensemps que eximi escriptor en San jaig Rusiñol, rebé de l'acreditada casa Thomas las probas de sa monumental obra próxima a surtir a llum ab lo sugestiu títol de «Jardins d'Espanya». No és lo nostre propòsit donar compte de si las tals probas són un model de pulcritud, de gust depurat y de tons apropiats a cada un dels quadros que constituirán l'aital obra, ja que més de cent cops hem aplaudit los treballs eixits de dita casa; no obstant, de pas, fem constar que la casa Thomas en l'obra d'en Rusiñol hi ha esmersat tot lo seu art y tota la seva ciencia, lluintshi d'una manera superba.

Com tampoch parlarèm de la grandiosa lleve de l'incansable *chercher*, ni d'aquell sens nombre de jardins meitat realitat, meitat somni, a la vegada, transmesos a la tela com per art d'encantament per l'experta mà del gran mestre. Que mon desitj, és intentar donar una petita idea de la fonda sensació que'm produí la lectura de son Pròlech...

Dos jorns après d'haver furetejat y fruit sobremanera las artísticas fullas, contemplava ab reculliment religiós a n'en Rusiñol, que reconcentrant tota sa vida y evocant recorts anava estampant sobre inmaculat paper ratllas y més ratllas que jo veya en aquell moment, siga per espejisme o per altra causa, que no me'n dongui compte: en ratllas rojas, d'un roig de sanch; bossins de cervell sanguís que'l mestre s'arrancava pera la gran fera...

L'escrit fou acabat, y en Rusiñol amable s'atansá. «Escolteu: Lo pròlech», digué, y's disposá a donar comens a sa lectura... Un suau sacudiment nerviós senti en tot mon ser, una viva satisfacció, un... (perquè no dirho?) l'orgull de poder recullir las primicias, m'omplená de gom a gom...

Colocadas en bon ordre las quartillas, comensá ab veu pausada y verament emocionat, a desengranar perlas y més perlas en forma de prosa catalana, y mentres jo las contemplava extasiat, en Rusiñol seguia desengranantlas, describint en admirables paragrafs, en descripcions, verdaders prodigis d'observació, tot un món de recorts presos poquet a poquet, pinzellada a pinzellada y instalats en sa ànima somniadora, d'artista; y clarament, jo li ovirava en son semblant, que sa pensa tantost se transportava del jardí trist, abandonat y melangiós, al jardí rialler de exuberant y esplèndida vegetació. En las llarghas horas passadas vis a vis dels sublims models, rebé un sens fi de sensacions oposadas, antitéticas, sugerien un cúmulo d'idees diverses; y a la lectura del pròlech, al ferme esment, no pogué dominar sa emoció, a l'ensemps que s'infiltrava y ensenyoria de mí, deixantme un gràtíssim recort que perdurarà per tota ma vida.

H. VALLVÉ.

Sants de la setmana

Diumenge, 9 d'Agost.—St. Romá soldat mr.—Dilluns, 10.—(Abans 7) St. Llorens diac. mr.—Dimars, 11.—Sta. Filomena vg. y mr. y sts. Tiburci y Susagna mrs.—Dimecres, 12.—Sta. Clara de Assis vg. y fundadora. Dijous, 13.—Sts. Cassià b. y Hipòlit mrs. y sta. Elena vg. y mr.—Divendres, 14.—Sts. Eusebi pbr. y Pau mr. (Vigilia). Dejuni ab abstinciencia de carn).—Dissapte, 15.—L'Assumpció de Ntra. Sra. y st. Alipio bisbe.

Quarenta horas: Continúan a l'Iglesia de St. Francesch y dimars comensarán a l'Iglesia del St. Hospital.

NOVAS

Dimars a la tarde fou coneguda en aquesta ciutat l'elecció del nou Pontífex, que recaigü en lo Cardinal Joseph Sarto, Patriarca de Venecia, qui exercirà lo pontificat ab lo nom de Pio X.

La nova sigué ben rebuda per tot lo poble, que havia seguit ab creixent interès totas las incidencias del Conclave, molts d'ellas fantasiosas que relatavan los diaris.

Nostre Sr. Arquebisbe comenica la nova per medi d'un Boletí Oficial Eclesiástich extraordinari y'l dimars se ventaren al vol totas las campanas de la Catedral y demés Iglesias de Tarragona, apareguent per la nit adornats y iluminats alguns edificis públichs.

Aquest mati's cantarà a la Catedral un Te-Deum en acció de gracias per l'elecció del nou Pontífex.

Ví ranci ferruginós natural,

de las Montanyas de Poblet (Espluga de Francolí), elaborat pel culliter **JOAN CIVIT Y ROSSELL**, individuú de la Societat Científica Europea de Bruselas.

MEDALLA D'OR DE PRIMERA CLASSE

La fama d'aquest ví se va extenent rípidament per tota Espanya y per l'extranger. Cada día aumenta son consum. De venda en aquesta ciutat en los establiments, **Sans Germans**, Baixada de Misericordia.—**Joseph Riola**, Rambla de St. Joan.—**Gabriel Massip**, Carrer Real

Comte de Rius, 15.-TARRAGONA.

Per falta absoluta de treball, han sigut despatxats alguns obrers dels tallers de las Obras del Port.

Es sensible que en los actuals moments de penuria pera la soferta classe treballadora s'hagi hagut de pendrer una determinació que indubtablement la perjudica y la llastima. Per això preguem a la Junta y a la direcció facultativa, que en aquests darrers temps han donat probas de interessarse a favor dels treballadors, fassin un suprem esforç y encara que sigui excedintse una mica de las facultats que tenen, cerquin lo medi de emprendre alguna obra que permeti emplear de nou als obrers despedits.

En la sessió que celebrá lo dia 3 del corrent la Junta d'Obras del Port se va discutir lo dictamen de la Comissió especial nomenada pera estudiar lo convenient al personal ocupat en ditas obras y de conformitat ab lo que proposava l'esmentada comissió acordá:

1.ª Que als operaris que are han d'ésser despatxats, sempre que portin més de deu anys en las obras, ne tinguin més de cinquanta d'edat y estiguin físicament inútils se'ls concederá una pensió vitalícia ab arreglo a la següent escala de fraccions de l'import total del jornal durant l'any que acabi en la fetxa que cessin: 10 anys de servey, 0'20 de pensió; 15 anys, 0'35; 20 anys, 0'50; 25 anys, 0'60.

2.ª Que als operaris no compresos en lo paragraf anterior y que hagin prestat servey durant més de tres mesos se'ls abonin los següents jornals per una sola vegada:

Per més de 20 anys de servey, 100 jornals; més de 6 a 8 anys, 80; més de 4 a 6 anys, 60; més de 2 a 4 anys, 40; més de 1 a 2 anys, 25, y de 3 mesos a 1 any, 10 jornals.

3.ª Que's crei una Caixa d'ausilis y de previsió pera'ls operaris de la Junta del Port, subvencionada per aquesta ab lo 2 per cent dels ingresos, ab autorisació de la superioritat y subjectantse al reglament especial formulat pera'el funcionament de la Caixa.

4.ª Que siguin deu las horas diaries de treball y nou desde'l primer d'Octubre vinent.

Acordá la Junta també aplassar pera la sessió próxima l'ocuparse de la Caixa d'ausilis y de previsió esmentada, aixis com també del nou Reglament pera l'organización y règim de las Juntas d'Obras de Ports de 17 de Juliol últim.

Ha sigut allargat fins al fi de l'actual mes lo plasso pera adquirir sens recarrech las cédulas personals.

La fá bé'l govern de donar llargas pera la recaudació d'impostos, puig lo país está tan abatut que molts contribuyents fins volguent no poden pagar.

Bé prou que'ns ho diuen los diaris de Madrid que la recaudació va sempre ab augment, mes això no pot durar, tant y tant s'apreta la taronja que no és lluny lo dia en que no podrà donar such per més que s'espremi.

Segons nostre confrare **La Cruz** s'están fent los estudis pera la construcció d'un tranvia elèctrich pera unir las poblacions de Reus y Tarragona.

De la descripció del projecte del que n'és autor l'ingenier D. Joseph Serra dedum que hi ha bastanta semblansa ab lo que anys endarrera sigué concedit al Sr. Carcer de Madrid.

Desitjem de veras que cap contrarietat se presenti y que prompte pugaportarse a la práctica tant útil obra.

Neurastenias. — **Neurostéogeno Su-graies.**

La familia de nostre benivolgut amic D. Francesch Potau ha experimentat en pochos dias la pérdua de dos de sos individuus, la senyora donya Angela Diloli y D. Mateo Virgili, canyats los dos del Sr. Potau.

acompanyem a l'amic Potau en lo dolor que experimenta per tant sensible desgracia y de tot cor desitjem que Déu los hi dongui la resignació necessaria pera soportarlas.

Llegim en un estimat confrare que divendres se celebrá en aquesta ciutat la reunió preparatoria pera constituir una Junta de defensa que estudi'l projecte presentat per l'Ajuntament de Reus demanant pendre 94 litres d'aigua per segón en lo terme d'Alcover y del riu Francolí.

Estigueren representats en dita reunió Tarragona, Valls, Alcover, Molá, Masó, Rourell, Morell, Garidells, Perafort, Pobra, Constanti y Vilallonga.

Los reunits estigueren tots unánims en defendre sos drets, desplegant tota classe d'energias, no volguent prejutjar la qüestió sens un detingut examen que de la mateixa's fassi, encara que l'opinió general fou de que'l projecte que patrocina lo Ajuntament de Reus, perjudica d'una manera indabitable als regants d'abduas riberas del Francolí.

S'acordá tornar a reunirse passat demá dimars a las onze del matí en lo saló de Casa la Ciutat.

Segons veyem en los telegramas, en la nova combinació de governadors hi ha entrat lo de nostra provincia.

D. Santos Ortega Frias passa a Valladolid ab ascens y a Tarragona vé D. Antoni Vallarino, que desempenyava lo mateix càrrech a Huesca.

Ab pochos dias hi ha hagut duas desgracias a l'estació de Sant Vicens. De la primera ne fou víctima D. Joseph Miró, propietari dels Banys de Camarruga, y de l'altra un pobre noy de dotze anys, que sigué auxiliat de primera intenció per nostre bon amic lo conegut metje D. Genis Serra, que's trobava a San Vicens esperant lo pas d'un altre tren.

Tal com está l'estació esmentada, és molt possible que tan dolorosos accidents succeeixin ab frecuencia, puig moltes vegadas los viatgers tenen per necessitat que creuar entre las vias, segons siga l'andén ahont parin los trens.

Se fá indispensable que com a las estacions semblants de l'extranger se prohibeixi en absolut lo pas per demunt de las vias, comunicant los andens per medi de viaductes subterranis, única manera d'evitar desgracias.

Com precisament al front de l'exploració de la xarxa catalana de la Companyia de Madrid Saragossa y Alacant hi ha un ingenier tan ilustringat com lo Sr. Maristany, esperem que's farà càrrech d'aquestas observacions y que's procurará dotar a la estació de Sant Vicens de passos subterranis que comuniquin entre ells los diferents andens.

Orfebreria religiosa y ornamentals de Iglesia.—J. CABALLÉ GOYENECHÉ.

Dijous celebrá la festa major lo poble de Picamoxóns y l'inauguració de l'Iglesia parroquial que de nova planta y degut a las iniciativas del que fou diputat a Corts per aquell districte Sr. Orga, s'ha edificat baix la direcció de l'Arquitecte diocesá nostre estimat amic y company don Ramón Salas.

Ab motiu de festejarse l'inauguració de l'Iglesia parroquial han sigut las festas d'enguany extraordinarias. De tots los pobles de l'encontorn hi assistiren nombrosas personas, totas las autoritats de Valls, y també bon número d'invitats d'aquesta ciutat, entre'ls que recordem lo Dr. D. Isidro Gomá, lo Dr. Cartaña, l'Arquitecte Sr. Salas y'l distingit escultor D. Félix Ribas, qui ha pres part molt activa en l'edificació del nou temple.

Lo primer sermó pronunciat a l'Iglesia de Picamoxóns ho fou per lo canonge Magistral d'aquesta Catedral nostre bon amic lo Dr. D. Antoni Balcells, qui estigué sumament inspirat, cautivant ab sa hermosa y fácil paraula als oyents.

Acabada la cerimonia religiosa, las autoritats y demés personas invitadas sigueren obsequiadas ab un esplèndid nostre bon amic lo Dr. D. Antoni Balcells, qui estigué sumament inspirat, cautivant ab sa hermosa y fácil paraula als oyents.

Acabada la cerimonia religiosa, las autoritats y demés personas invitadas sigueren obsequiadas ab un esplèndid nostre bon amic lo Dr. D. Antoni Balcells, qui estigué sumament inspirat, cautivant ab sa hermosa y fácil paraula als oyents.

Ha sigut denunciat nostre confrare **La Justicia** per dos dels articles publicats en lo número del passat dijous.

Ho sentim, desitjant surti en bé de la denuncia.

A punt d'entrar en màquina'l nostre setmanari, rebem lo Programa de las festas ab que'ls vehins del Còs del Bou y de la Pescateria dedicarán a son Patró St. Roch, los dias 15, 16 y 17 d'aquest mes.

Lo programa és completíssim y potser lo mellor que han combinat aquells simpátichs vehins. Lo publicarem sencer lo prop-venent dissapte.

Pera solemnisar l'elecció del nou Papa avuy estará iluminada la fatxada de la Catedral, ab los mateixos aparells elèctrichs que serviren pera'l Jubileu de Lleó XIII, de bona memoria.

També s'empalmarán y iluminarán la fatxada del Palau Arquiebisbal y altres edificis públichs.

Tothom qui vá a passejar pel Moll o frequenta'l tant concorregut balneari de la Ferreria, se queixa ab rahó de lo poch que's rega la Plassa del Moll, en la secció compresa entre'l passeig y las vias de Reus y Valencia.

S'agrairia molt al Sr. Batlle que subsanés aquesta falta.

Lo nou Reglament de las Juntas d'Obras del Port estableix pocas variacions en lo que respecta a la de nostra ciutat. Quedará constituída ab los mateixos elements d'avuy, ab la sola diferencia que'ls vocals de la Cambra de Comers deurán ésser tres —un d'ells navier—en lloch de cinch que are n'hi ha, y'ls del Consell de Agricultura, Industria y Comers un pera cada secció, en comptes de dos que n'hi ha avuy.

Se dona dret a nomenar un vocal a las associacions d'obrers de Port en los punts ahont estiguin aquestas legalment constituídas, y representació també d'un vocal a las entitats industrials, agricolas, etc., no poguent passar de quatre los que representin las tals entitats.

Los nomenaments se farán per elecció, divent ésser proposats y acceptats per lo Ministeri d'Obras Públicas.

Se crea una Comissió executiva y finalment se dictan varias disposicions que fan referencia al nomenament del Secretari y del Comptador de las Juntas.

Llegim en nostre confrare **La Cruz**: «Nos dicen que continúa aún en ésta el que hasta hace poco fué Inspector de 1.ª enseñanza en la provincia, Sr. Tejero, de funesta memoria.

Y nos han dicho también, que ese señor trabaja desesperadamente para conseguir que sea dejado sin efecto su oportuno traslado a otra provincia, y continuar en ésta.

Nos permitimos creer que, por esta vez, Dios no querrá que padezcamos tanta calamidad.»

Si aquest senyor persisteix en volguer quedarse, caldrá ferli entendre que no estem disposats a tolerarlo.

Cridem l'atenció dels fabricants de gel d'aquesta ciutat, a fi de que tinguin lo més escrupulos cuidada, ja ab l'aigua que utilizan ja ab los aparells de que's serveixen pera fabricar un article de tan gran consum en aquest temps.

Sovinteja massa que'l qui va a comprar gel, torna ab una mena de cosa de color brut, las més de las vegadas vermellós o ataronjat, que podria semblar marbre de la pedrera de Sta. Tecla, dels Ermitans o de la Sabínosa, però que no presenta l'aspecte del glás, quina blancor incita a posarsen un tros a la boca.

No creyem gaire difícil que aquest article se pugui presentar de bona classe y agradable a la vista, ab més motiu, quan per sòrt, no és l'aigua lo que més escasseja a Tarragona. Això apart de que aquests colors estranys poden provenir de materias que perjudiquin la salut pública.

Se troba gravement malalt lo senyor pare de nostre estimat amic lo regidor D. Antoni Rossell.

Afortunadament, sembla que la tendencia de l'enfermetat és de milloria, la que desitjem molt sincerament continui.

—**Camisas y corbatas alta novetat.** Camisería de Pau Brú, Comte de Rius, 20.

Nos escriuen del Plá que's preparan grans festas en aquella vila pera los dias 14, 15 y 16 d'aquest mes, esperantse que la festa major d'enguany deixarà imborrable recort.

Las festas religiosas serán solemníssimas y també cridarán l'atenció los lluits concerts y balls que s'están organisant, tot a càrrech de l'orquesta que dirigeix lo Sr. Cholpi de Sabadell y que tanta anomenada ha guanyat per tot arreu.

Pera'l dissapte pròxim, festivitat de l'Assumpció de Nostra Senyora, se prepara un lluit ball a la distingida societat «Centre Catalá», que, com tots los que celebra dita institució, promet veures molt concorregut.

Programa de las pessas que executarà aquesta nit a la Rambla de Sant Joan la banda del Regiment de Luchana.

- 1.ª Cerca-Vila «El Boer», M.
- 2.ª «Septimino», L.
- 3.ª «Los Borrachos», G.
- 4.ª «Penillas», M.
- 5.ª Cerca-Vila «Sal Molia», M.

S'acostan las festas de San Magí y res se parla d'ellas, lo que'ns proba que serán modestas y que quedarán reduídas a son caracter ordinari.

Convalecencias.—**Ovi Lecitina Giol.**

S'está procedint a l'arreglo de l'afirmat del zig-zag que desde'l carrer de Pons Icart conduce a l'estació de Barcelona.

Se feya la cosa necessaria y per lo mateix donem las gracias a l'Alcalde per haver atès nostrá petició.

Cansat de probar especifichs sense cap resultat, l'únich que m'ha fet surtir espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer **CASALS.**

—**Camisas y corbatas alta novetat.** Camisería de Pau Brú, comte de Rius, 20.

TIP. DE FRANCESH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y Paris.

Sortirà d'aquest port lo dia 13 d'Agost, lo vapor **Cabo Espartel**, son capitá Don Juan Moreno, admetent càrrega y passatgers pera'ls citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

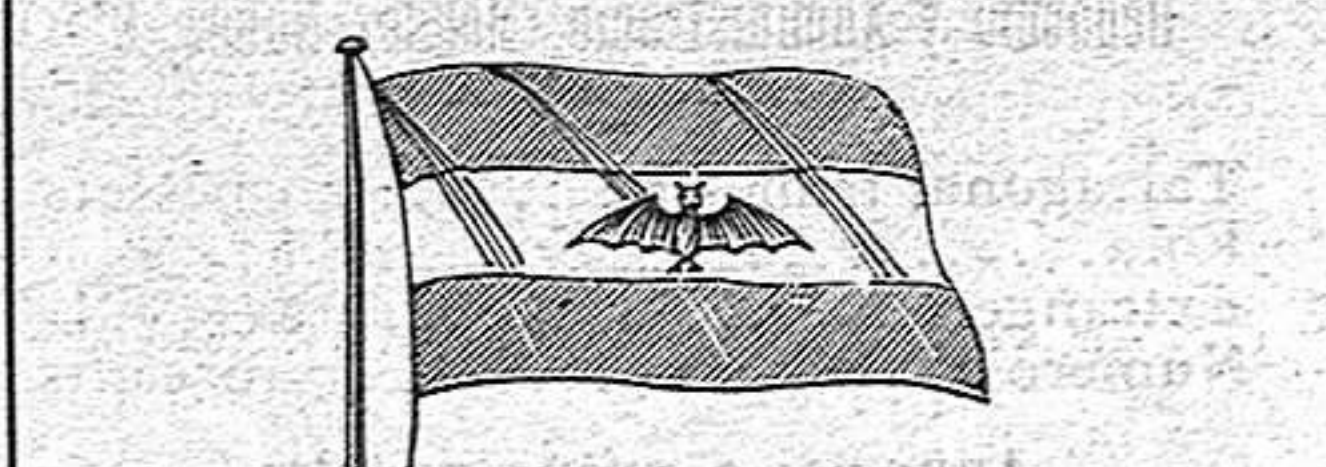
SVENSKA LLODY

LINEA DE VAPORS DE LLOYD SUECH DE GOTHEBURG

SERVEY BI-MENSUAL ENTRE TARRAGONA Y LOS PORTS ESCANDINAVO

Lo bonich vapor suech **Norge**, sortirà lo dia 15 de Agost, admetent càrrega pera Marsella, Gotemburg, Copenhagen, Estocolm, Cristianí, Bergen, Malmö, Helsingborg, Norrkping, Gefle, Sundswaly Stettin, Danzig, Koeningsberg, Libau, Riga y demés ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemania y Russia.

Lo despatxan sos agents Srs. Boada germanas.

Compañía Valenciana de Navegación

Linia regular de grans y ràpits vapors

ENTRE

Espanya, França e Italia

Vapors de la Companyia

Sagunto, Alceira, Játiva, Grao, Martos, Cabañal y Denia

Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona, directament pera **Marsella y Génova** los dimars de cada setmana esca-la quinzenal a **Liorna.**

Pera **Valencia, Alacant, Almería, Málaga, Algeciras, Cadix y Huelva** los dijous de cada setmana.

Viatjes extraordinaris a **Marsella y Niza.**

S'admet passatge y càrrega a nolits reduits. S'admet càrrega ab nolit seguit y coneixement directe pera New-York, Nápolis, Baril Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Trieste, Fiume, Odessa, Braila, Galats, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapur, Hong-Kong, ab trasbordo a Génova.

Agent: D. Román Musolas

Carrer d'Apodaca, 38.—TARRAGONA.—Teléfono, núm. 34

La Confiansa

Establiment de queviures y dolsos de

FRANCESH BOVÉ

Carrer de l'Unió, 18 (CASA PALLEJÁ)

TARRAGONA

Hotel TERMINUS

282, ARAGÓ, 282

dvant del baixador del Passeig de Gracia y aprop dels tranvias

BARCELONA

Gran confort y gust artístich en todas las dependencias

RESTAURANT Y COLMADO

a disposició dels viatgers que hagin de marxar o arribin en los trens que a cada moment paran al baixador.

Esmorsars, de 12 a 3 tarde, de 14 rals en amunt. Dinars, de 6 a 10 vespre desde 4 pessetas.

Xarop de hipofosfites CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt Srs. meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més d'un any d'una escrófula crònica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Enulsions y reconstituyents se presenten per a aquells casos, vaig ensenjar los Hipofosfites Climent, trobant consol lo pacient, ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Sizoniz, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los casos d'Asíhenia presentats a la meua clínica a causa d'afeccions genitals provinents de la falta de fixesa de las visceras abdominals (Enteróptosis) lo Xarop Climent marca SALUD m'ha donat inmillorables resultats.—Dr. Gibert, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo llegítim Xarop Climent SALUD, únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

BANYS RIBAS

ESTABLIMENT MONTAGUT

Balneari de primer ordre

Obert desde 1.er de Juliol a 15 de Setembre

Aigües bicarbonatadas, varietat sulfatadas atemperadas.

De molt bons resultats en las malalties del ventrell, budells, órguens biliars, melsa, órguens orinadors y demés abdominals. Clima sumament agradable a l'estiu y tònich excitant. 810 metres demunt lo nivell del mar. Servey de fonda de 1.ª y 2.ª classe y Restaurant. Prèus econòmichs. Pera informes y prospectes, Unió, 23, botiga. Barcelona o al mateix Establiment.

DIRECCIÓ TELEGRÁFICA: BAÑOS-RIBAS

FORN

N'hi ha un pera llogar en un carrer cèntrich.

Informarán en l'administració de LO CAMP.

La Joya del Centre Establiment de begudas

DE

JOSEPH RIOLA

Tarragona.—22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22.—Tarragona

Cervesa fresca Moritz, rebuda d'ariament de la fàbrica. Horxatas y xarops fins, nectars y demés begudas del temps. Dipòsit de gel.—Vins y licors de las més acreditadas marcas a prèus econòmichs.

SE SERVEIX A DOMICILI

HERMENEGILD VALLVÉ

Academia de Dibuix y Pintura

Rambla de Sant Joan, 49.—Tarragona

Classes especials pera senyoretas y noys

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Mendez Núñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1 pesseta
 Fora..... 1 »
 Extranger..... 2 »
 Número d'avuy... 10 cértis

Anuncis a prèus reduïts

MAQUINARIA

agrícola, industrial y vinícola

Complet assortit en ferreteria

MARCELÍ VICENS

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta provincia de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C.^a, constructors d'aradas y bögits pera ondas llauradas y demés màquines agrícolas.

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisant, elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

organo-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse.

Despullas, tercerilla etz., grans llegums etz.

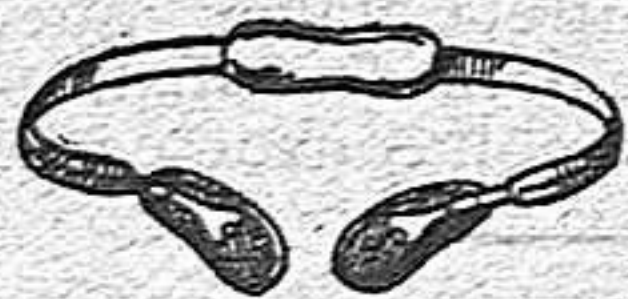
COMISSIONS Y REPRESENTACIONS

QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.—Tarragona

La veritable propaganda

és fará usant tots los cataláns l'inmillorable Paper de fumar CATALUNYA

Gran fàbrica de braguers

34, Unió, 34

Herniados (TRENCADES)

Aquest establiment compta ab los avensos més moderns y práctichs que la ciencia requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparèls ortopèdichs.

Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trenaduras.

Grans existencias en braguers de goma pera la curació radical de las trenaduras congénitas y adquiridas de l'infancia y tot lo concernent a Cirurgia y a Ortopedia.

Casa recomenada per tots los senyors metjes que han tingut ocasió de conèixela, tant per los gèneros de son catàlech com per los prèus reduïts.

PERE MONTSERRAT, Unió, 34.—TARRAGONA

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Méndez Núñez, 16, 2.ª—TARRAGONA

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE

A. PONS ICART

SAN AGUSTI, NUM. 21, PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.

Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totes classes.

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bó, que resisteix tota proba al devall d'uu canaló.

Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, qni ai Rafel ni Murillo los podrian fer melló, a propòsit per regalós; causan gran admiració.

Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totes menas que són molt barato y bons.

Mellor dit: no ya cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set a dos quarts de nou del matí.

Classe pera senyoretas.—De dos quarts de duas a las tres de la tarde.

Dibuix.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set a dos quarts de nou xal vespre.

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totes las malalties del

VENTRELL

per crònicas que sían, regularisant son funcionament y reforasant los debilitats. De venta en totes las Farmacias y en casa son autor, Passeig de Gracia, 4, Barcelona.

Farmacia Plana

al costat de la antiga CASA FIGUERAS REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicació pera curas antisépticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Ayguas minero-medicinals TARRAGONA

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real 6, cantonada Rebolledo 20

En aquesta casa trobará la industria, la agricultura y las arts, un complet surtit de drogas, sulfas y primeras materias pera abonos ab riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT Sofre FLORESTILLA de la millor marca TARRAGONA

S'arrendará

o vendrá l'edifici núm. 16 del carrer de la Pau y número 15 de la del General Contreras, ab pago al comptat o a plazos. En dit edifici hi ha cups de bastanta cabuda y dos pous ab aigua abundant reunint dit local condicions pera poderhi instalar cualsevol industria.

Pera tractar dirigirse al mateix interessat, qu'avuy en dia l'ocupa, o bé a don Joseph M.ª Pagés, Enginier a Reus.

Lo Dr. J. Jordán

DENTISTA

Té l'honor d'oferir a sos nombrosos clients y al públich en general, lo Gabinet Odontològich que ab los millors avensos de la Odontologia moderna ha establert a

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1.er (cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tivoli y Novetats) y fentloshi aixís mateix avinent que opera tots los dilláns a REUS en sa antiga clínica dental

Plassa de Prim, núm. 3, primer pis DE LAS 9 DEL MATÍ A LAS 5 DE LA TARDE.

CERVEZA

de primera calitat, se serveix a prèus reduïts en l'acreditat establiment

LA BATERIA

Rambla St. Joan, núm. 39 Gran assortit de vins y licors de totes classes, marcas de primera y prèus econòmichs.

Academia Duarte

Carrer de la Palma, 2.—Tarragona

Se donan conferencias de tots los cursos de las Facultats de Dret y Ciéncias sociales y Filosofía y Letras, comprontes en aquesta darrera las seccions correspondents a las tres llicenciaturas.

Lo curs, com en anys anteriors, comensará'l dia 1.er d'Octubre, com ab ho disposa l'art. 3.er del Reglament.

S'admeten alumnes interns y externs. L'Academia compta ab sufficient nombre de professors titulars pera cada secció.

Pera informes al Director D. Francesch Duarte, advocat, beneficiat de la S. I. Metropolitana.

LO • RECADER • Andreu Cañellas

desitjant correspondrer al favor que Tarragona li ha dispensat, desde'l dia 1.er d'Agost ha establert un DOBLE SERVEY DIARI, inclosos los diumenges, entre Tarragona y Barcelona, essent l'hora de sortida las cinch del matí, y las de retorn las cinch de la tarde y las deu de la nit, conseguint los recados per teléfono, desde las nou del matí a las cinch de la tarde, dirigits al carrer de Filateras, 5; no duptant que per la promptitut y confiança demostradas, seguirá'l públich honrantme com fins avuy.

Las direccions a Barcelona són:

FILATERAS, 5 y HOSPITAL, 2 y 4

y a Tarragona:

PLASSA DELS GEDASSOS (cantonada a la Baixada de Misericordia) y APODACA, 1

NOTA.—Los telefonemas dirigèixinse tots al carrer de Filateras, si s'envian després de las deu del matí. Los que s'enviïn abans d'aquesta hora poden adressarse indistintament a l'una o l'altra casa.

Recader diari entre Tarragona y Tortosa

Aygua naf SERRA

Aquesta triple aygua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab la tendre, fresca y escullida del taronger agre y s' vend en botellas de 1/4 de litre al prèu d'una pesseta.

A engrós importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra.—Reus

A la menuda: Farmacia del Centro.—Tarragona.—Demandar AYGUA NAF SERRA